

Υπόθεση T-120/89

Stahlwerke Peine-Salzgitter AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

« ΕΚΑΧ — Εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας »

Προτάσεις του δικαστή G. Biancarelli, εκτελούντος χρέη γενικού εισαγγελέα, που κατατέθηκαν γραπτώς στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 30 Ιανουαρίου 1991	282
Απόφαση του Πρωτοδικείου (πρώτο τμήμα) της 27ης Ιουνίου 1991	366

Περίληψη της αποφάσεως

- 1. Αγωγή αποζημιώσεως — ΕΚΑΧ — Ζημία που προξενείται από αποφάσεις — Παραδεκτό — Προϋποθέσεις — Προηγούμενη ακύρωση — Όρια
(Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρο 34)*
- 2. Αγωγή αποζημιώσεως — ΕΚΑΧ — Ζημία που προξενείται από ακυρωθείσες αποφάσεις — Αίτημα χρηματικής αποζημιώσεως — Παραδεκτό — Προϋποθέσεις — Προηγούμενη διαπίστωση πταίσματος της Κοινότητας που προξένησε άμεση και ειδική ζημία — Πρέπει να τηρείται εύλογη προθεσμία που να δίνει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να λάβει μέτρα προς αποκατάσταση της ζημίας
(Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρο 34)*
- 3. Εξωσυμβατική ευθύνη — ΕΚΑΧ — Κανονιστική πράξη — Ευθύνη της Κοινότητας — Προϋποθέσεις
(Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρο 34· Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 215, εδάφιο 2)*
- 4. Εξωσυμβατική ευθύνη — ΕΚΑΧ — Κανονιστική πράξη — Σύστημα ποσοτώσεων παραγωγής και παραδόσεως προϊόντων της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα — Καθορισμός των ποσοτώσεων μιας επιχειρήσεως — Καθορισμός κατόπιν εσφαλισμένης εκτιμήσεως των εξαιρετικών περιστασεων και της φύσεως των ενισχύσεων που έχουν χορηγηθεί — Πρόδηλη και βαρεία υπέρβαση των ορίων που επιβάλλονται στην άσκηση της διακριτικής εξουσίας — Θεμελίωση ευθύνης
(Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρο 34)*

5. *Εξωσυμβατική ευθύνη — ΕΚΑΧ — Κανονιστική πράξη — Σύστημα ποσοτώσεων παραγωγής και παραδόσεως προϊόντων της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα — Η Επιτροπή διατηρεί απρόσφορη σχέση μεταξύ ποσοτώσεων παραγωγής και ποσοτώσεων παραδόσεως λόγω εσφαλμένης εκτιμήσεως της εκτάσεως των αρμοδιοτήτων της — Πρόδηλη και βαρεία παράβαση των ορίων που επιβάλλονται στην άσκηση της διακριτικής εξουσίας — Θεμελίωση ευθύνης*
(*Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρο 34*)
6. *Εξωσυμβατική ευθύνη — ΕΚΑΧ — Κανονιστική πράξη — Προϊντοθέσεις — Άμεση και ειδική ζημία — Επιχείρηση που δεν έλαβε, στο πλαίσιο του συστήματος ποσοτώσεων παραγωγής και παραδόσεως προϊόντων της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, τις ποσοτώσεις που αντιστοιχούν στην κατάστασή της*
(*Συνθήκη ΕΚΑΧ, άρθρο 34*)
1. Η Επιτροπή έχει την υποχρέωση, βάσει του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, οσάκις το Δικαστήριο ακυρώνει απόφαση που προορίζεται να ισχύσει για καθορισμένη χρονική περίοδο, αφενός, να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου, όχι μόνον όσον αφορά την ακυρωθείσα πράξη αλλά και τις ρητές ή σιωπηρές πράξεις που έχουν ουσιαστικά το ίδιο περιεχόμενο με την ακυρωθείσα και εκδόθηκαν μεταξύ της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος της ακυρωθείσας πράξεως και της εκδόσεως της ακυρωτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου, αφετέρου δε, να λάβει σε σχέση με τις ατομικές πράξεις, τα μέτρα που επιβάλλει η ακύρωση της γενικής πράξεως, εις εκτέλεση της οποίας εκδόθηκαν. Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί απαράδεκτη, βάσει του άρθρου 34, λόγω του ότι δεν έχει εκδοθεί προηγουμένως ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου, η προσφυγή με την οποία ζητείται, ενόψει θεμελιώσεως της ευθύνης, να διαπιστωθεί το πταίσμα που βαρύνει αυτές τις μεταγενέστερες ή εκτελεστικές πράξεις και η ζημία που προκλήθηκε.
2. Η αγωγή αποζημιώσεως που ασκείται από επιχείρηση βάσει του άρθρου 34, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ κατόπιν της εκδόσεως ακυρωτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου είναι παραδεκτή μόνον εφόσον, αφενός, έχει προηγουμένως διαπιστωθεί από το κοινοτικό δικαιοδοτικό όργανο ότι η ακυρωθείσα πράξη βαρύνεται με πταίσμα που θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας και προξενεί στην επιχείρηση άμεση και ειδική ζημία και, αφετέρου, μετά τη διαπίστωση αυτή, η Επιτροπή είχε στη διάθεσή της εύλογη προθεσμία προκειμένου να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει εύλογη αποκατάσταση της ζημίας και να χορηγήσει κατά το αναγκαίο μέτρο δίκαιη αποζημίωση.
3. Από τις διατάξεις του άρθρου 34 της Συνθήκης ΕΚΑΧ προκύπτει ότι η ακύρωση κανονιστικής πράξεως της Επιτροπής δεν αρκεί για να θεμελιώσει ευθύνη της Κοινότητας. Λόγω του ότι είναι αναγκαίο, στο πλαίσιο μιας έννομης τάξεως που είναι ενιαία καίτοι έχει συσταθεί με τρεις διαφορετικές Συνθήκες, να εξασφαλίζεται κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο η ενότητα εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου και η συνοχή του συστήματος δικαστικής προστασίας, σε περίπτωση παράνομης κανονιστικής πράξεως, σκόπιμο είναι να ερμηνεύεται ο όρος του πταίσματος που θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας κατά την έννοια του άρθρου 34, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, με γνώμονα τα κριτήρια που έχει διαμορφώσει το Δικαστήριο με τη νομολογία του για το άρθρο 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ.
4. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου, η Επιτροπή δεν μπορούσε να αγνοεί, εκδίδοντας, από το 1985 και στο πλαίσιο του συστήματος ποσοτώσεων

παραγωγής και παραδόσεως προϊόντων της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, αποφάσεις με τις οποίες αρνήθηκε να προσαρμόσει τις ποσοτώσεις παραδόσεως ορισμένων επιχειρήσεων και για ορισμένα προϊόντα, ότι δεν μπορούσε να λάβει υπόψη, προκειμένου να κρίνει αν υπάρχουν εξαιρετικές δυσκολίες, την κατάσταση που επικρατούσε σε άλλες κατηγορίες προϊόντων και, κατά συνέπεια, δεν μπορούσε νομίμως να στηρίξει την απορριπτική απόφασή της στο ότι η επιχείρηση ως σύνολο είχε κέρδη. Εξάλλου η βαρύτητα της πλάνης της επιτείνεται λόγω του ότι, χωρίς προφανή αιτιολογία, άλλαξε την πρακτική που ακολουθούσε μέχρι τότε και, σε πολλές περιπτώσεις, χορήγησε συμπληρωματικές ποσοτώσεις σε επιχειρήσεις που πραγματοποιούσαν κέρδη, παραβιάζοντας έτσι κατάφωρα την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ επιχειρηματιών.

Εξάλλου, η Επιτροπή δεν ήταν δυνατόν να αγνοεί, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου, ότι η επίπτωση που μπορεί να έχει μια ενίσχυση στον απολογισμό ζημιών και κερδών μιας επιχείρησης δεν μπορεί να θεωρηθεί ως έγκυρο κριτήριο για την ανίχνευση ενισχύσεων που προορίζονται να καλύψουν ζημίες εκμεταλλεύσεως, οπότε, χαρακτηρίζοντας ως τέτοιες ενισχύσεις τις ενισχύσεις που έλαβαν ορισμένες επιχειρήσεις και αρνούμενη κατά συνέπεια να προσαρμόσει τις ποσοτώσεις των επιχειρήσεων αυτών, υπέπεσε σε πλάνη περί την ερμηνεία του όρου « ζημίες εκμεταλλεύσεως » η οποία πρέπει να χαρακτηριστεί ασύγγνωστη. Επομένως, η Επιτροπή διέπραξε πρόδηλη και βαρεία υπέρβαση των ορίων που οφείλει να τηρεί κατά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας της στο πλαίσιο της εφαρμογής του συστήματος ποσοτώσεων παραγωγής και κατά συνέπεια διέπραξε πταίσμα που θεμελιώνει ευθύνη της Κοινότητας κατά την έννοια του άρθρου 34, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

5. Η Επιτροπή, παραλείποντας να προσαρμόσει, στο πλαίσιο του συστήματος ποσοτώσεων παραγωγής και παραδόσεως προϊόντων της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, τη δυσμενή σχέση μεταξύ των ποσοτώσεων παραδόσεως και των ποσοτώσεων παραγωγής ορισμένων επιχειρήσεων, προσαρμογή την οποία η ίδια θεωρούσε αναγκαία προκειμένου να καθοριστούν οι ποσοτώσεις επί ευλόγου βάσεως, με την αιτιολογία ότι το Συμβούλιο δεν είχε δώσει την έγκρισή του καίτοι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προέκυπτε σαφώς ότι δεν απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου παρά μόνο για την καθιέρωση του συστήματος των ποσοτώσεων παραγωγής, υπέπεσε σε πρόδηλη και βαρεία υπέρβαση των ορίων που οφείλει να τηρεί κατά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας της στο πλαίσιο της εφαρμογής του συστήματος των ποσοτώσεων, πράγμα που στοιχειοθετεί εις βάρος της πταίσμα ικανό να θεμελιώσει την ευθύνη της Κοινότητας κατά την έννοια το άρθρου 34, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

6. Η επιχείρηση η οποία, στο πλαίσιο του συστήματος ποσοτώσεων παραγωγής και παραδόσεως προϊόντων της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, αναγκάστηκε, λόγω της παράνομης και υπαίτιας αρνήσεως της Επιτροπής να προσαρμόσει τις οικείες ποσοτώσεις παραδόσεως, να πωλήσει σημαντικό μέρος της παραγωγής της στην αγορά τρίτων χωρών υπό συνθήκες μη επωφελείς, υπέστη άμεση ζημία κατά την έννοια του άρθρου 34, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Η ζημία αυτή είναι επίσης ειδική κατά την έννοια της ίδιας διατάξεως, εφόσον η επιχείρηση συγκαταλέγεται μεταξύ των ολιγαρίθμων και σαφώς προσδιοριζόμενων επιχειρήσεων έναντι των οποίων παραβιάστηκε αδικαιολόγητα η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ επιχειρηματιών και οι οποίες υπέστησαν ζημία που υπερβαίνει τα όρια των οικονομικών κινδύνων που προσιδιάζουν στις δραστηριότητες του συγκεκριμένου τομέα.